

DE OPENING SCHUIFT STEEDS WEER OP

VEEL UITSTEL, MOGELIJK AFSTEL, EN WAT DAN?

De opening van Lelystad Airport als vakantieluchthaven is inmiddels tien keer uitgesteld. Het gaat om besluiten van de regering over uitstel van de openingsdatum of over uitstel van het besluit. De Tweede Kamer heeft in de tussentijd al besloten tot afstel. Maar wat, als de nieuwe luchthaven inderdaad niet doorgaat?

OPENINGSDATUM

LUCHTHAVENBESLUIT: OPENING IN VOORJAAR 2018

In het Luchthavenbesluit Lelystad van 2015 kondigt de Staatssecretaris van Verkeer aan dat Lelystad Airport in het voorjaar van 2018 als vakantieluchthaven opengaat.¹ Hierop volgt een reeks van uitstellen van de openingsdatum en van het besluit daarover. Eigenlijk is het luchthavenbesluit zelf al met een half jaar vertraagd, omdat de MER voorafgaand aan het besluit nog moet worden aangevuld. De Staatssecretaris laat dit in het najaar van 2014 in een brief aan de Tweede Kamer weten.² Er is al met al sprake van dat in een periode van tien jaar de opening van de vakantieluchthaven meermaals is uitgesteld. De meeste keren is dat formeel door de minister of staatssecretaris besloten, één keer is het gebeurd buiten de invloed van de minister of staatssecretaris.

UITSTEL VAN OPENING NAAR VOORJAAR 2019

Eind 2016 schrijft de Staatssecretaris van Verkeer in een brief aan de Tweede Kamer dat de opening van Lelystad Airport met een jaar (dus tot het voorjaar van 2019) moet worden uitgesteld. De reden is dat LVNL niet op tijd een voorstel kan hebben voor een nieuwe indeling van het luchtruim bij Lelystad. Er zijn dan ook nog geen voorstellen voor alternatieven voor de al ingetekende lage aansluitroutes op Lelystad Airport.³

Onder druk van de toenemende maatschappelijke weerstand tegen de opening van Lelystad Airport als vakantieluchthaven ontstaat onrust in de politiek. In de Tweede Kamer vragen enkele partijen eind 2017 om verder uitstel van de openingsdatum. Logischerwijze vanuit de opposi-

tie (GroenLinks, SP en Partij voor de Dieren), maar ook door de ChristenUnie, die deel uitmaakt van het derde kabinet-Rutte.

UITSTEL VAN OPENING NAAR VOORJAAR 2020

De Minister van Verkeer verzet zich eerst tegen de verzoeken tot uitstel van opening van Lelystad Airport. Toch moet zij er begin 2018 op terug komen. In een brief aan de Tweede Kamer schrijft de minister dat er nog te veel onduidelijkheden zijn over de uitkomsten van verschillende onderzoeken (waaronder de aansluitroutes en de MER). Zij wil eerst alles goed op een rij hebben voordat zij een definitief besluit tot opening neemt. De opening wordt verschoven naar het voorjaar van 2020.⁴

In het televisieprogramma Jinek, in februari 2018, stelt Cora van Nieuwenhuizen als Minister van Verkeer nadrukkelijk dat opening in 2020 vaststaat. In dit programma is ook de wethouder van Lelystad, Job Fackeldey, te gast, die met de minister in discussie gaat over de haalbaarheid van haar toezegging.⁵

UITSTEL VAN OPENING NAAR EIND 2020

De door de Minister van Verkeer gewenste duidelijkheid over de verschillende onderzoeken blijft nog uit. Bovendien is er van de kant van de Europese Commissie geen duidelijkheid hoe die zal oordelen over de voorgenomen wijze van verdeling van vluchten over Schiphol en Lelystad Airport. Daar komt in het voorjaar van 2019 nog het oordeel van de Raad van State over het stikstofbeleid bij.⁶ Wat zal de neerslag van stikstof van de luchthaven op de omliggende natuurgebieden zijn? De minister vindt opening van de vakantieluchthaven in het voorjaar van 2020 niet meer haalbaar, maar zal alles in het werk stellen om de opening nog voor het eind van 2020 te laten plaatsvinden.⁷

UITSTEL VAN OPENING NAAR EIND 2021

Begin 2020 is er al een begin van twijfel bij de Minister van Verkeer of zelfs eind 2020 opening nog wel haalbaar is. Zij zegt dit in een debat in de Tweede Kamer.⁸ In een brief in het voorjaar van 2020 aan de Tweede Kamer geeft de minister aan dat de opening van Lelystad Airport naar het najaar van 2021 moet worden uitgesteld. Er spelen nog steeds onduidelijkheden over de uitkomsten van onderzoeken en de te volgen procedures. Maar de gevolgen van de coronacrisis zijn nu de grootste boosdoener. Het internationale luchtverkeer ligt in die tijd zo goed als stil.⁹

Het is dan nog onduidelijk hoe de ontwikkeling van de luchtvaart zal verlopen als de coronacrisis voorbij is. De SATL verwacht dat de groei van de luchtvaart niet meer terug zal keren en ziet hierin een reden dat opening van Lelystad Airport als vakantieluchthaven niet meer nodig is.¹⁰

OPNIEUW UITSTEL VAN OPENING?

Als het naar het einde van 2021 loopt, blijkt de vakantieluchthaven nog steeds niet open te zijn. Van de Minister van Verkeer is hierover niets vernomen. Wel zijn er in de loop van 2021 berichten over problemen met de stikstofrechten, waardoor Lelystad Airport geen natuurvergunning zou kunnen krijgen. De inzet van de Schiphol Group is dat Lelystad Airport gebruik kan maken van het overschot aan stikstofrechten van Schiphol. De Commissie voor de MER constateert echter dat Schiphol helemaal geen overschot heeft, maar eerder een tekort. Dus blijft er niets over voor Lelystad Airport.¹¹ In het voorjaar van 2022 wijst de Minister voor Natuur en Stikstof een PAS-melding van Lelystad Airport af. Als de luchthaven kan aangeven hoe zij de stikstofuitstoot kan compenseren kan die een natuurvergunning aanvragen.¹² Opening van de luchthaven lijkt hiermee er voorlopig niet in te zitten.

UITSTEL VAN BESLUIT TOT OPENING NAAR 2024

Vanuit de luchtvaartsector komt in 2022 druk in de richting van de Minister van Verkeer om in dat jaar een besluit te nemen over de opening van Lelystad Airport. De president-directeur van Schiphol geeft in het televisieprogramma WNL Op Zondag aan dat hij duidelijkheid wil over opening van de vakantieluchthaven.¹³ Hij krijgt binnen een paar maanden antwoord. In de zomer van 2022 schrijft de Minister van Verkeer in een brief aan de Tweede Kamer dat een besluit over de opening van Lelystad Airport is uitgesteld naar 2024. Opening is pas mogelijk als aan twee voorwaarden is voldaan: een geldende natuurvergunning en een oplossing voor de laagvliegroutes. De minister verwacht niet dat daarover vóór 2024 duidelijkheid zal zijn.¹⁴

Schiphol reageert teleurgesteld op het besluit van de minister. Toch blijft men daar optimistisch: "Wij hopen dat dit eerder kan".¹⁵ Ook de directeur van Lelystad Airport is een optimistisch man. Hij stelt in een interview: "Hij gaat open, een andere optie is er niet wat mij betreft." Op de vraag of er in tijden van een klimaatcrisis nog wel een nieuwe luchthaven nodig is, antwoordt hij: "Mensen willen op reis, op familiebezoek, er even tussenuit. Stoppen met vliegen vind ik niet realistisch. Wel kun je als directeur van een nieuwe luchthaven ervoor zorgen dat het zo goed mogelijk kan, op de duurzaamste manier."¹⁶